

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
İSLAM TETKİKLERİ MERKEZİ DERGİSİ
JOURNAL OF THE NEAR EAST UNIVERSITY ISLAMIC RESEARCH CENTER

Yıl 1, Cilt 1, Sayı 1, Bahar 2015

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ İSLAM TETKİKLERİ MERKEZİ DERGİSİ
JOURNAL OF THE NEAR EAST UNIVERSITY ISLAMIC RESEARCH CENTER

ISSN: 2148-922X

Yakın Doğu Üniversitesi Adına Sahibi
Owner on Behalf of Near East University
Dr. Suat İrfan GÜNSEL

Onursal Editör | Honorary Editor
Prof. Dr. Ümit HASSAN (Rektör/President)

Editörler | Editors
Prof. Dr. İbrahim ÇAPAK & Prof. Dr. Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ
capakibrahim@hotmail.com; mehmet_mahfuz@yahoo.com

Yayın Kurulu | Editorial Board
Prof. Dr. İbrahim ÇAPAK, Prof. Dr. Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ,
Prof. Dr. Halil İbrahim BULUT, Prof. Dr. Ümit HASSAN,

Danışma Kurulu | Advisory Board
Prof. Dr. Mümtaz ALİ (International Islamic University, MALEZYA)
Prof. Dr. Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ (Yakın Doğu Üniversitesi Öğretim Üyesi, KKTC)
Prof. Dr. Talip ATALAY (K.K.T.C. Din İşleri Başkanı, KKTC)
Prof. Dr. Muhammed BABAAMMİ (Metodoloji Enstitüsü Müdürü, CEZAYİR)
Prof. Dr. İsmail BARDHİ (Dean School of Islamic Theology of Skopje, ABD)
Prof. Dr. Şenol BEKTAŞ (Yakın Doğu Üniversitesi Rektör Yardımcısı, KKTC)
Prof. Dr. İbrahim ÇAPAK (Yakın Doğu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı, KKTC)
Prof. Dr. İlyas ÇELEBİ (Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, TÜRKİYE)
Prof. Dr. Şinasi GÜNDÜZ (Uluslararası Balkan Üniversitesi Rektörü, MAKEDONYA)
Prof. Dr. Enis HURŞİT, (Refah Üniversitesi Rektörü, PAKİSTAN)
Prof. Dr. Ali KARADAĞI, (Katar Üniversitesi, KATAR)
Prof. Dr. Raşit KÜÇÜK (Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanı, TÜRKİYE)
Prof. Dr. Mehmet Emin ÖZAFŞAR (T.C. Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı, TÜRKİYE)
Prof. Dr. Ömer ÖZSOY (Frankfurt Üniversitesi ALMANYA)
Prof. Dr. Burhanettin TATAR (Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, TÜRKİYE)
Prof. Dr. Hasan Kamil YILMAZ (T.C. Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı, TÜRKİYE)
Doç. Dr. Recep DURAN (Yakın Doğu Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, KKTC)
Doç. Dr. Hakan OLGUN (İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, TÜRKİYE)
Doç. Dr. Muhammed REYYAN, (Ürdün Üniversitesi, ÜRDÜN)
Doç. Dr. Mehmet ÜMİT (Yakın Doğu Üniversitesi Öğretim Üyesi, KKTC)
Yrd. Doç. Dr. Yusuf SUIÇMEZ (Yakın Doğu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi)

Bu Sayının Hakemleri
Prof. Dr. Cemalettin ERDEMCI, Prof. Dr. Mesut OKUMUŞ, Prof. Dr. Abdurrahman ACAR, Prof. Dr. Hasan KURT,
Prof. Dr. İbrahim ÇAPAK, Prof. Dr. Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ Prof. Dr. Talip ATALAY, Doç. Dr. Hakan OLGUN,
Doç. Dr. Gürbüz DENİZ, Yrd. Doç. Dr. Şevket KOTAN,

Yönetim Yeri | Head Office
Yakın Doğu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Email: mehmetmahfuz@gmail.com
mehmet.mahfuz@neu.edu.tr

ISSN: 2148-922X

Mizanpaj: Ankara Dizgi Evi

Baskı/Printing: Yakın Doğu Üniversitesi Matbaası/Mart 2015

İÇİNDEKİLER

Takdim	5
Editörden	7
İbrahim ÇAPAK	
Kıbrıslı Zenon ve Stoa Okulu	9
Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ	
Kıbrıs II. Mahmut Kütüphanesi ve Havi Olduğu Yazmalar Üzerine Notlar	21
Ziya KAZICI	
Osmanlı Fethinden Sonra Kıbrıs Halkına Yapılan Muamele.....	39
Yusuf SUIÇMEZ	
A Brief History Of Muslims and Christians Relations in Cyprus.....	49
Ümit GÜLER	
XVII. ve XVIII. Yüzyıl Kıbrıs Kadı Sicilleri Işığında İslâm Aile Hukuku Açısından Müslüman-Zimmî İlişkileri Üzerine Bir Değerlendirme	59
Abdulcelil BİLGİN	
Anlam ve Anlatım Bozuklukları Açısından Kur'an Mealleri	89
Ramazan ŞAHAN	
İslam'ın Kardeşlik Anlayışı: Bir Vücutun Organları.....	113
Fatih AYDIN	
İbn Sinâ'nın "El-Kasidetü'l-Ayniyye" İsimli Eseri	141
El-Kasidetü'l-Ayniyye'nin Tahkikli Metni	151

TAKDİM

Yakın Doğu Üniversitesi Rektörlüğü'ne bağlı olarak 2014 tarihinde kurulan Yakın Doğu Üniversitesi İslâm Tetkikleri Merkezi'nin amaçları arasında İslâm tetkiklerini genel olarak geliştirmeye çaba göstermek ve bu anlayış içerisinde özellikle Kıbrıs'ta İslâmî ilimlerin her dalında çalışmalar yapmaktır. Kuruluşu çok yeni olan merkezimizin, ilk çalışması elinizdeki uluslararası kriterlere sahip *İslâm Tetkikleri Merkezi Dergisi*dir. Nasip olursa dergimizi yılda iki sayı olmak üzere düzenli bir şekilde ilgililerin hizmetine sunacağız. Merkezimizin çıkardığı bu akademik derginin yanı sıra zaman geçtikçe faaliyetleri nitelikli bir şekilde artarak devam edecektir. Nitekim Merkezimiz, İlahiyat Fakültesi bünyesinde gerçekleştirilecek panel, konferans ve diğer aktivitelere aktif bir şekilde destek vererek öğrencilerimizin daha nitelikli yetişmelerine katkıda bulunmaktadır. Bu bağlamda merkezimiz ile Kıbrıs Milli Arşiv ve Araştırma Dairesi arasında arşivde bulunan eserlerin Arap harfli yazma eserlerin bilimsel kataloğunun çıkarılması için mutabakata varılmış ve konu ile ilgili bir protokol imzalamıştır. Bu protokole göre gerek öğretim üyelerimiz gerekse bitirme çalışmalarını yapacak öğrencilerimiz arşivden istifade edecek ve yapacakları yayınların bir nüshasını Kıbrıs Milli Arşiv ve Araştırma Dairesine verecekleridir. Kıbrıs'la ilgili bir takım kitap yayınları da gerçekleştirmeyi planlayan merkezimiz 9-11 Ekim 2015 tarihinde İlahiyat Fakültesi, İslam Tetkikleri Merkezi, Türk Tarih Kurumu ve Bağcılar Belediyesinin işbirliği ile Yakın Doğu Üniversitesinde gerçekleştirilecek olan "Osmanlı Dönemi Kıbrıs Sempozyumu"na önemli katkılar sağlayacaktır.

Merkezimizin Kıbrıs'ımız ve üniversitemizin birçok önemli faaliyetler gerçekleştireceğine dair inancımızı ifade ederken, *YDÜ. İslâm Tetkikleri Merkezi Dergisi*'ni istifadenize sunmanın mutluluğunu yaşadığımızı zikretmeden geçemeyeceğim. Bu vesile ile dergimizden sorumlu olan ve özverili çalışmalarıyla derginin bu sürece gelmesini sağlayan Sayın Prof. Dr. Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ'e, dergimiz için her türlü katkıyı sağlayan Kurucu Rektörümüz Dr. Suat İ. GÜNSEL'e, Rektörümüz Prof. Dr. Ümit HASSAN'a, Üniversitemiz Mütevelli Heyeti Başkanımız Doç. Dr. İrfan S. GÜNSEL'e ve Rektör Yardımcımız Prof. Dr. Şenol BEKTAŞ'a teşekkür eder, dergimizin hayırlara vesile olmasını dilerim...

İslâm Tetkikleri Müdürü
Prof. Dr. İbrahim ÇAPAK

EDİTÖRDEN

Değerli okurlar! YDÜ İslam Tetkikleri Merkezi Dergisi, YDÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi'nden sonra Kıbrıs'ta İslamî ilimler sahasında yayın yapan ikinci akademik dergi olma hüviyetine sahiptir. YDÜ İslam Tetkikleri Merkezi'nin resmi yayın organı olan bu dergi, yayın politikası olarak Kıbrıs'ın İslami birikimi ve geçmişine yönelik, bir başka ifade ile Kıbrıs merkezli İslamî tetebbuata ilişkin araştırmalar yayınlamayı belirlemiştir. Bu vesileyle her sayısında mutlaka Kıbrıs ile ilgili birkaç yazı neşretmeyi hedeflemektedir. Yayın dili olarak temelde Türkçeyi seçmiş olmakla birlikte Arapça, İngilizce ve Fransızca yazılar da kabul edecek olan dergimiz yılda iki sayı çıkan ilmi ve akademik bir yayındır.

Dergimizin bu sayısında sekiz makale yer almaktadır. Bu makalelerin ilki İbrahim ÇAPAK beyefendiye ait olup Kıbrıslı Zenon'u konu edinmektedir. Bilindiği gibi Zenon milattan önce üçüncü veya dördüncü asırda yaşamış özellikle mantık, fizik ve ahlak gibi konularla ilgilenmiş bir filozoftur. Felsefenin merkezine ahlaki yetiştirmekle tanınan Zenon, aslen Kıbrıslı olup İslam felsefesinin doğuşu üzerinde dolaylı olarak bir etkiye sahiptir. Dolayısıyla bu makale Kıbrıs'ın kadim bir kültür merkezi olduğunu göstermesi açısından önem arz etmektedir. Ada Osmanlı'nın hâkimiyetine geçtikten sonra bu kültürel birikim daha da büyümüştür. Nitekim Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ'e ait olan, dergideki ikinci makale bunu ortaya koymaktadır. II. Mahmut Kütüphanesi'ni konu edinen bu makale, bir kütüphanenin küşadı ve buraya ilk kitap bağışında bulunan zevâtı ele alıyor gibi görünse de aslında Osmanlı döneminde Kıbrıs'ta gelişen İslami bilgi birikiminin ulaştığı seviyeyi zmnen ifade etmektedir.

Kıbrıs Osmanlı tarafından fethedildikten sonra iki kesimli bir ada haline gelmiştir. Hristiyanlarla birlikte Müslümanlara da ev sahipliği yapmaya başlamıştır. Bu iki kesimin ilişkisi her zaman önemli bir araştırma alanı olmuştur. Derginin üçüncü makalesi bu konu ile alakalıdır. YDÜ, Öğretim üyelerinden Yusuf SUİÇMEZ'e ait olan bu makale içinde yaşadığımız bu zaman diliminde bir arada yaşama kültürüne ne denli ihtiyaç hissettiğimizi bir kez daha hatırlatmaktadır. Kaldı ki bir sonraki makale olan Ziya KAZICI hocanın çalışmasında da vurgulandığı gibi aslında Kıbrıs, bir arada yaşama kültürüne vakıf bir mekândır. Zira burası Müslümanlar tarafından fethedildiği andan itibaren onların hâkimiyetinde yaşayan Hristiyanlara kendi kültürlerini ve dinlerini yaşama hakkı tanımalarından öte bu haklarının korunmasını da teminat altına almışlardır. Bu durumu açık bir şekilde bir

sonraki makale olan Ümit GÜLER'in çalışmasında görmek mümkündür. Aile hukuku bağlamında Müslüman-Zımmi ilişkilerini ele alan bu makale bu konuda önemli bir boşluğu dolduracaktır.

Yukarıda da ifade ettiğimiz gibi İslam Tetkikleri Merkezi Dergisi'nin asıl hedefi Kıbrıs'daki İslami tettebbuatı gün yüzüne çıkarmaktadır. Bununla birlikte İslam ile ilgili Kıbrıslı Müslümanları da ilgilendiren konulara bigâne kalmayı da düşünmemektedir. Bu vesileyle bu sayımızda Kıbrıs konusunu ele almayan üç makale yayınlamaktayız. Bu makalelerin ilki Abdulcelil BİLGİN'e aittir. Kur'an meallerinin bilimsel niteliğini ele alan makale, elimizde bulunan, referans olarak kullandığımız meallerin önemli bir kısmının anlatım bozukluğu ve yanlış çevirilerle dolu olduğunu ortaya koymaktadır. Bu makale zımnen bir hedef de göstermekte ve Din İşleri Başkanlığımıza, ehli tarafından yapılan doğru ve güzel bir Kur'an meali yapıp Başkanlık yayını olarak neşretmesi gerektiğini söylemektedir. YDÜ İlahiyat Fakültesi bu birikime sahiptir. Şayet istenirse Başkanlığımıza yardım etmeye de hazırdır. Zira bu gerçekten önemli bir noktadır. Sürekli Türkiye'den Kuran meali getirmenin yerine, bu meal ehil bir ekip tarafından Din İşleri Başkanlığımızın himayesinde Kıbrıs'ta yapılmalı ve Kıbrıslı her bir Müslümanın evine de ulaşmalıdır. Zira İslam Dini doğru bir şekilde anlaşılacak isteniyorsa bunun kodları Kuran'da yer almaktadır. Kuran ve hadislerle dayanmayan sahipsiz bir din anlayışı ortaya koymak imkânsızdır. Öyleyse halkımızın doğru ve hurafelerden uzak bir din bilgisine ulaşmasını istiyorsak bunun önünü açmak durumundayız. Yoksa birçok hurafenin yaşam alanı bulmasına imkân sağlamış oluruz.

Bir sonraki makale ise aynı dine mensubiyetin gerektirdiği hukukunun yanı sıra insan olmanın icap ettirdiği statüye dikkat çekmektedir. Dergide ki son makale ise felsefi bir eseri, İbn Sina'nın *Kasidetu'l-Ayniye*'sini ele almaktadır.

Kuşkusuz bu dergimizin elinizdeki hale gelmesinde birçok şahsın teşviki, desteği ve emeği bulunmaktadır. Bu vesileyle başta merkezimizin müdürü Sayın Prof. Dr. İbrahim ÇAPAK olmak üzere, Kurucu Rektörümüz sayın Dr. Suat İ. GÜNSEL'e, Rektörümüz sayın Prof. Dr. Ümit HASSAN'a, Üniversite Mütevelli Heyeti Başkanımız sayın Doç. Dr. İrfan S. GÜNSEL'e ve Rektör yardımcımız sayın Prof. Dr. Şenol BEKTAŞ'a teşekkür eder bir sonraki dergide buluşmak üzere diyorum...

Prof. Dr. Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ